

תוכנית הקורס ורשימת
קריאה לקורס

סמסטר 2 שנה 2022

בית ספר: בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה M.A.

פסיכולוגיה של גיל הינקות - תאוריה, מחקר, טיפול

מרצים/ות:

ד"ר טל פרנקל tahl.frenkel@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' בר שחף-אורן bar.shahaforen@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	80072	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	222800720	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

מספר שיעור	תאריך	נושא השיעור
שיעור 1	3.3.2022	מבוא <ul style="list-style-type: none">הגדרת גיל הינקות כתקופת חיים נפרדת.גיל הינקות כתקופה רגישה המניחה את המסד ליתר ההתפתחות.שיטות מחקר בגיל הינקות.הרלוונטיות של פסיכולוגיית גיל הינקות לעבודה הטיפולית תוך המשגת מקרים בראי הפסיכולוגיה ההתפתחותית

		<p>Developmental Psychopathology</p> <p>קריאת חובה ושליחת רפלקציה #1 - עד 9.3.2022</p>
שיעורים 3 +2	<p>10.3.2022</p> <p>24.3.2022</p>	<p>עם מה התינוק מגיע לעולם??</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבדלים בינאישיים בטמפרמנט • הטמפרמנט כגורם סיכון להתפתחות של פסיכופתולוגיה. • המפגש של הטמפרמנט עם הסביבה הטיפולית המוקדמת. • המשגת מטרות טיפוליות בראי הטמפרמנט. <p>קריאת חובה ושליחת רפלקציה #2 עד 23.2.2022</p>
חופשת פורים 17.2.2022		
שיעורים 4+5	<p>31.3.2022</p> <p>7.4.2022</p>	<p>הסביבה הטיפולית המוקדמת</p> <p>הבנת הקונטקסט הבינאישי כקונטקסט שבו מתרחשת ההתפתחות.</p> <ul style="list-style-type: none"> • תצפית על אינטראקציית הורה תינוק • שיטות למדידת איכות הקשר הורה-תינוק • יכולות המנטליזציה של ההורה <p>קישור צפייה בסרטון: https://www.youtube.com/watch?v=-60yYJvztJ8&t=2s</p> <p>צפייה חובה בסרטון ושליחת רפלקציה #3 עד 30.3.2022</p>
חופשת פסח		
14.4.2022		
21.4.2022		
יום העצמאות 5.5.2022		
הגשת תרגיל אמצע בתאריך 26.4.2022 עד השעה 23:00		
שיעורים 6,7,8	<p>28.4.2022</p> <p>***יתכנו שינויים בתאריכי ההרצאות</p>	<p>הרצאות אורח קליניות :</p> <p>ד"ר ורד בר – עומדת בראש מרפאת חווה, בית חולים שיבא</p> <p>פסיכופתולוגיה לאחר לידה והפגיעה בהתפתחות הקשר הראשוני הורה-תינוק.</p> <p>צפייה חובה בסרט לפני ההרצאה של ורד בר:</p>

		<p>יוצאים מהכלל – רוני קובן במחלקה לטיפול בנשים ען זכאון לאחר לידה כאן11</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=L4Se-sghIMQ</p> <p>יעל סגל – ראש המכון לגיל ינקות ע"ש זיאמה ארקין, הבינתחומי הרצליה. התערבויות טיפוליות בגיל הינקות</p> <p>Psychoanalytic Parent Infant Psychotherapy</p>
שיעור 9	26.5.2022	<p>המעבר להורות - באוכלוסיות נורמטיביות</p> <p>קריאת חובה ורפלקציה #4 לפני השיעור (ויניקוט):</p> <p>Primary Maternal Preoccupation</p>
שיעור 10	2.6.2022	<p>המשך – המעבר להורות באוכלוסיות נורמטיביות</p> <p>קריאת חובה ורפלקציה #5 לפני השיעור (ויניקוט):</p> <p>The motherhood constellation</p>
שיעור 11	9.6.2022	<p>המשגת מקרה בראי גיל ינקות (תרגול לקראת העבודה המסכמת בקורס)</p> <p>בהתבסס על מקרה של סטודנט שייבחר</p>
שיעור 12	שיעור השלמה *יתכן שיעור כפול בהתאם לצורך	<p>השלמות וסיכום</p>

מטרות הקורס

בקורס זה נכיר את התהליכים הפסיכולוגיים שמאפיינים את גיל הינקות, (התקופה הפרה-ורבאלית), ואת השפעתם על עיצוב המסלול ההתפתחותי ארוך הטווח.

נכיר מאפיינים מולדים של התינוק, ואת הסביבה הטיפולית המוקדמת. נדון בתהליך המעבר להורות, ובאופן שבו ייצוגי ההורה את עצמו, את הוריו, ואת התינוק – מעצבים את ההורות. הן במצבים נורמטיביים והן במצבים של פסיכותרפיה לאחרי לידה. נלמד על התפתחות העצמי הסובייקטיבי מתוך הקשר הורה-תינוק ולבסוף, נכיר גם שיטות קליניות לטיפול הורה-תינוק.

לאורך הקורס נדון ברלוונטיות של פסיכולוגיית גיל הינקות ושל הקשר הראשוני הורה-תינוק, לעבודה הטיפולית שלנו בקליניקה. נמשיג מקרים שאנחנו עובדים איתם בקליניקה - בראי הפסיכולוגיה ההתפתחותית (developmental psychopathology). נבחן את האופן בו ההיכרות המעמיקה עם תהליכי ההתפתחות המוקדמת משפיעה על החשיבה ועל המשגה הקלינית שלנו בעבודה עם ילדים, מתבגרים ומבוגרים.

הקורס יסקור מושגים מרכזיים תוך התייחסות משולבת ואינטגרטיבית לתיאוריות ולמחקר אמפירי,

ולתרגום גופי הידע הללו ליישום הקליני.

מבנה ציון הקורס

5% מהציון מבוסס על הגשת תגובה בכתב לחומר קריאה (5 רפלקציות לאורך הסמסטר): במהלך הסמסטר הסטודנטים יופנו לחומר קריאה וסרטים לצפייה שהינם רלוונטיים לשיעור העוקב.

חמש פעמים במהלך הסמסטר הסטודנטים יתבקשו להגיב בכתב בקצרה לחומר הקריאה/צפייה (רפלקציה באורך פסקה). חומר הקריאה/צפייה יהווה בסיס לדיונים בכיתה ועל כן התגובה בכתב הרפלקציות יקבלו ציון של עובר/לא עובר. על מנת לקבל ציון עובר צריך להגיש את הרפלקציה במועד **(יום לפני תחילת השיעור)**.

35% מהציון מבוסס על הגשת תרגיל מספר 1 - תאריך הגשה 26.4.2022 עד השעה 23:00

60% מהציון מבוסס על הגשת עבודה מסכמת

*** פירוט הוראות התרגילים יפורסם במהלך הסמסטר.

שעות קבלת מרצה

בתיאום מראש באמצעות המייל.

שעות קבלת מתרגל

בתיאום מראש באמצעות המייל.

פרטי עוזר הוראה

בר שחף אורן bar1.shahaf@gmail.com

רשימת קריאה

רשימת קריאה:

להלן רשימת קריאה רחבה (בגדר קריאת רשות) - של ספרות רלוונטית לנושאים הנלמדים בקורס. במהלך הסמסטר הסטודנטים יופנו באופן ספציפי למאמרים/סרטים שהינם בגדר "קריאת חובה"

ד.ו. ויניקוט (1960). התיאוריה של יחסי הורה- תינוק. בתוך: **עצמי אמיתי, עצמי כוזב**. ת"א: עם עובד (2009). ע"מ 180 – 198

- **Beebe, B., & Lachmann, F.M. (2003). The Relational Turn in Psychoanalysis: A Dyadic Systems View from Infant Research. *Contemporary Psychoanalysis, 39, 379-409.***
- **Beebe, B., Rustin, J., Sorter, D., & Knoblauch, S. (2003). An Expanded View of Intersubjectivity in Infancy and its Application to Psychoanalysis, *Psychoanalytic Dialogues, 13:6, 805-841, DOI: 10.1080/10481881309348769***
- *Beebe, B., Jaffe, J., Markese, S., Buck, K., Chen, H., Cohen, P., ... Feldstein, S. (2010). The origins of 12-month attachment: A microanalysis of 4-month mother-infant interaction. *Attachment & Human Development, 12(1-2), 3-141. https://doi.org/10.1080/14616730903338985**
- *Bernier, A., Carlson, S. M., & Whipple, N. (2010). From external regulation to self-regulation: Early parenting precursors of young children's executive functioning. *Child Development, 81(1), 326-339. doi:10.1111/j.1467-8624.2009.01397.**
- **Evans, C. A., & Porter, C. L. (2009). The emergence of mother-infant co-regulation during the first year: Links to infants' developmental status and attachment. *Infant Behavior and Development, 32 (2), 147-158.***
- **Stern, D.N (2000). The relevance of empirical infant research to psychoanalytic theory and practice. In Sandler, J., Sandler, Anne-Marie & Davies, R. (Eds.), *Clinical and Observational Psychoanalytic Research: Roots of Controversy Andre' Green and Daniel Stern (pp. 73-90)*. London: KARNAC Press.**

טמפרמנט התינוק והמפגש בין הטמפרמנט לסביבה הטיפולית המוקדמת

- *Clauss, J., Avery, S., & Blackford, J. (2015). The nature of individual differences in inhibited temperament and risk for psychiatric disease: A review and meta-analysis. *Progress in Neurobiology, 127, 23-45. doi:10.1016/j.pneurobio.2015.03.001**
- *Fox, N. A., Henderson, H. A., Rubin, K. H., Calkins, S. D., & Schmidt, L. A. (2001). Continuity and discontinuity of behavioral inhibition and exuberance: Psychophysiological and behavioral influences across the first four years of life. *Child Development, 72(1), 1-21.**
- *Fox, N. A., Snidman, N., Haas, S. A., Degnan, K. A., & Kagan, J. (2015). The relations between reactivity at 4 months and behavioral inhibition in the second year: Replication across three independent samples. *Infancy, 20(1), 98-114.**
- *Henderson, H. A., Green, E. S., & Wick, B. L. (2018). The social world of behaviorally inhibited children: A transactional account. In *Behavioral inhibition (pp. 135-155)*. Springer, Cham*

- Pérez-Edgar, K., & Fox, N. A. (2018). *Behavioral inhibition: Integrating theory, research, and clinical perspectives*. New York: Springer.
- Takács, L., Smolík, F., Kaźmierczak, M., & Putnam, S. P. (2020). Early infant temperament shapes the nature of mother-infant bonding in the first postpartum year. *Infant Behavior and Development*, 58, 101428.

המעבר להורות

- **Stern, D. N. (1995). *The motherhood constellation*. In *The motherhood constellation*, chapter 11 (pp. 171-190). London: Basic Books.**
- **Winnicott, D. W. (1956). *Primary maternal preoccupation*. In *Through Pediatrics to Psychoanalysis* (pp. 300-305). London: Hogarth Press.**

אופן שבו ייצוגי ההורה את עצמו, את הוריו, ואת התינוק – משפיעים ומעצבים את ההורות במצבים נורמטיביים ובמצבים של קושי ופתולוגיה בקשר הורה-תינוק

- **Belsky, J. (2005). *The developmental and evolutionary psychology of intergenerational transmission of attachment*. In S. Carter, L. Ahnert, K. E. Grossman, S. B. Hardy, M. E. Lamb, S. W. Porges & N. Sachser (Eds.), *Attachment and bonding : A new synthesis* (pp. 169-198) Cambridge, MA: The MIT Press.**
- **Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). *Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problems of impaired mother-infant relationship*. *Journal of American Academy of Child Psychiatry*, 14, 387-421.**
- **Kim, S., Fonagy, P., Allen, J., Martinez, S., Iyengar, U., & Strathearn, L. (2014). *Mothers who are securely attached in pregnancy show more attuned infant mirroring 7 months postpartum*. *Infant Behavior & Development*, 47, 491-504.**
- **Lieberman, A. F., Padro ´n, E., van Horn, P., & Hariss, W. (2005). *Angels in the nursery: The intergenerational transmission of benevolent parental influences*. *Infant Mental Health Journal*, 26 (6), 504–520.**
- Silverman, R.C. & Lieberman A.F. (1999). Negative Maternal Attributions, Projective Identification, and the Intergenerational Transmission of Violent Relational Patterns. *Psychoanalytic Dialogues*, 9(2), 161-186.

התערבויות בגיל הינקות

- **Baradon, T. (2005). *The theory of psychoanalytic parent-infant psychotherapy*. In *The Practice of Psychoanalytic Parent - Infant Psychotherapy: Claiming the Baby* (pp. 25-40). East Sussex: Routledge.**
- **Fonagy, P., Slead, M., & Baradon, T. (2016). *Randomized Control Trial of***

Parent-Infant Psychotherapy for Parents with Mental Health Problems and Young Infants. *Onfant Mental Health Journal*, 37(2), 97-114. DOI: 10.1002/imhj.21553

- **Lieberman, A. F., Silverman, R., & Pawl, J. H. (2005). *Infant-Parent Psychotherapy: Core Concepts and Current Approaches*. In Charles H. Zeanah (Ed), *Handbook of Infant Mental Health , Second Edition* (pp. 472-484). New York: Guilford Publications.**
- **Irina E. Poslawsky, Fabienne B.A. Naber, Marian J. Bakermans-Kranenburg, Maretha V. De Jonge, Herman Van Engeland & Marinus H. Van IJzendoorn (2014) *Development of a Video-feedback Intervention to promote Positive Parenting for Children with Autism (VIPP-AUTI)*, *Attachment & Human Development*, 16:4, 343-355, DOI: 10.1080/14616734.2014.912487**
- **Marian J. Bakermans-Kranenburg, Marinus H. van IJzendoorn, and Femmie Juffer (2003). *Less Is More: Meta-Analyses of Sensitivity and Attachment Interventions in Early Childhood*, *Psychological Bulletin*, 129(2), pp.195-215.**

התפתחות העצמי הסובייקטיבי מתוך הקשר הורה-תינוק

- **Gergely, G., Watson, J. S. (1996). *The Social Biofeedback Theory of Parental Affect Mirroring*. *The International Journal of Psychoanalysis*, 77, 1181-1212.**
- **Meltzoff, A.N. & Marshall, P.J. (2018). *Human infant imitation as a social survival circuit*. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 24, 130-136. <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2018.09.006>**
- **Sharp, C. & Fonagy, P. (2008). *The parent's capacity to treat the child as a psychological agent: Constructs, measures and implications for developmental psychopathology*. *Social Development*, 17(3), 737-754.**
- **Slade, A. (2005). *Parental Reflective Functioning: An Introduction*. *Attachment and Human Development*, 7(3), 269-281.**
- **Winnicott, D. W. T. (1971). *The mirror-role of mother and family in child development*. *Playing and Reality* (pp. 149-159). New York: Basic Books.**

התפתחות מוטורית

- **Hoch, J. E., O'Grady, S. M., & Adolph, K. E. (2019). *It's the journey, not the destination: Locomotor exploration in infants*. *Developmental Science*, 22(2), e12740. <https://doi.org/10.1111/desc.12740>**
- **Lee, D. K., Cole, W. G., Golenia, L., & Adolph, K. E. (2018). *The cost of simplifying complex developmental phenomena: A new perspective on learning to walk*. *Developmental Science*, 21(4), e12615. <https://doi.org/10.1111/desc.12615>**